

ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 3

สิริกร ลินสม*

รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว**

บทคัดย่อ

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านพฤติกรรมในห้องเรียนและด้านพฤติกรรมทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยมีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ด้านการอบรมเลี้ยงดู คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผล ส่วนด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา คือ การปฏิบัติตนของครู พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดู คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ โดยชุดตัวแปรที่พยากรณ์ความมีวินัยในตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปฏิบัติตนของครู และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผลโดยสมการนี้สามารถทำนายความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้ร้อยละ 33.0 ($R^2 = .330$) และปัญหาของการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านการปฏิบัติตนของครู คือ ครูบางคนสอนไม่ค่อยเข้าใจหรือเข้าใจยาก ทำให้นักเรียนชวนกันหนีเรียน ด้านพฤติกรรมกลุ่มเพื่อน นักเรียนชอบทำเลียนแบบเพื่อน เช่น การแต่งกายผิดระเบียบ ด้านพฤติกรรมทั่วไป นักเรียนขาดความรับผิดชอบ สนใจเทคโนโลยีที่ไม่จำเป็นมากเกินไป เช่น การใช้โทรศัพท์เกินความจำเป็น ดิตเกมส์ ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียน คือ คุณครูควรหาสื่อหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น

คำสำคัญ : ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ปัจจัยส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง

*นักศึกษาลัทธิสุตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

**อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ โดยมีตัวบ่งชี้คือ ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ เช่น การตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษาโดยเฉพาะการเข้าแถวเคารพธงชาติและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ความสุภาพเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และมีมารยาทในการรับประทานอาหาร ผู้เรียนมีความประหยัด ได้แก่ การใช้ทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างประหยัด การใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างคุ้มค่า และเสียสละเพื่อส่วนรวม การบริจาคทรัพย์สินเพื่อผู้อื่น หรือเพื่อส่วนรวม การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น การปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและสังคม ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ เช่น การปฏิบัติตามระเบียบการสอบ การไม่ลอกการบ้านเพื่อน และทรัพย์สินไม่สูญหาย เหล่านี้เป็นต้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2544, น.20)

วินัยจะต้องเริ่มต้นจากครอบครัว และโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่สร้างคน เด็กแต่ละคนมาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน เมื่อมาอยู่ในโรงเรียนเดียวกันจะเป็นหน้าที่ของโรงเรียนจะต้องหล่อหลอมให้เด็ก ๆ เหล่านี้ได้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ก็ต้องอาศัยวินัยเป็นตัวควบคุม จากการศึกษาสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ครบทุกด้าน คือ ด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการศึกษาว่าปัจจัยอะไรที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 และเป็น การวิจัยที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ในกรอบกลยุทธ์และพันธกิจ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อนำไปเป็นแนวทางป้องกันและแก้ปัญหาด้านวินัยนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนตามสถานภาพของครอบครัว
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพการอบรมเลี้ยงดู และด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. เพื่อศึกษาชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียน จำนวน 191 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 191 คน ครูฝ่ายปกครอง จำนวน 112 คน จาก 14 โรงเรียน ๆ ละ 8 คน ตามโครงสร้างของโรงเรียน ได้แก่ หัวหน้าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน ครูที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบบสอบถามสำหรับนักเรียนมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .932 แบบสอบถามสำหรับครูฝ่ายปกครองมีความเที่ยงเท่ากับ .945 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียนมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .822 การเก็บและรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยแจกและเก็บกลับคืนด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวิเคราะห์ระดับความมีวินัยในตนเอง ใช้ One-way ANOVA F-test ตรวจสอบสมมติฐานกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) คัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่สัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์โดยใช้วิธี Enter เพื่อดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ 5 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน คือด้าน พฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมทั่วไปอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนจำแนกตามสถานภาพของ ครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความมีวินัย ในตนเองของนักเรียนทั้งภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจแบบมีเหตุผล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในห้องเรียนและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทั่วไปทางบวกอยู่ใน ระดับต่ำ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในห้องเรียนอยู่ใน ระดับต่ำ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมทั่วไปในระดับ ต่ำ 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก ได้แก่ การปฏิบัติตนของครู มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในห้องเรียน และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทั่วไปอยู่ในระดับต่ำ พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมในห้องเรียนและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในห้องเรียน และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ทั่วไปอยู่ในระดับต่ำ บรรยากาศของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในห้องเรียนอยู่ใน ระดับต่ำ

4. ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายความมีวินัยในตนเองของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปฏิบัติตนของครู การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้ อำนาจที่มีเหตุผล สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 33.0 ($R^2 = .330$)

5. ปัญหาในทรรศนะของนักเรียนด้านการปฏิบัติตนของครู คือ ครูบางคนสอนไม่ค่อย เข้าใจหรือสอนแล้วนักเรียนเข้าใจยาก และการชวนกันหนีเรียน ข้อเสนอแนะคือ คุณครูควรหาสื่อ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น ให้มีการกำหนดบทลงโทษอย่าง ชัดเจนสำหรับนักเรียนที่หนีเรียน

ปัญหาในทรรศนะของครู ในด้านพฤติกรรมกลุ่มเพื่อน คือ นักเรียนชอบทำเลียนแบบ หรือตามเพื่อน ตามลักษณะนิสัยที่เหมือนกัน เช่นการไม่เข้าเรียน การแต่งกายผิดระเบียบ หรือ สนใจอย่างอื่นมากกว่าการเรียน ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดกิจกรรม ปลุกจิตสำนึก หาสื่อการสอนที่ ทำให้นักเรียนมีความตระหนักในความสำคัญของการศึกษา และความรับผิดชอบต่อตนเอง

ผู้ปกครองควรให้ความรัก และเอาใจใส่นักเรียน ติดตามความเป็นอยู่ ผลการเรียน ตลอดจนการคบเพื่อนของนักเรียน ชื่นชมกลุ่มเพื่อนที่ดี ลงโทษกลุ่มเพื่อนที่ทำผิดวินัย รวมทั้งแจ้งผู้ปกครองรับทราบพฤติกรรม

ปัญหาในธรรมชาติของผู้ปกครองนักเรียน ด้านพฤติกรรมทั่วไปของนักเรียน คือ ขาดความรับผิดชอบ สนใจเทคโนโลยีที่ไม่จำเป็นมากเกินไป เช่น การใช้โทรศัพท์เกินความจำเป็น ติดเกมส์ และการติดเพื่อนมากเกินไป ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการสอนศีลธรรมและจริยธรรม ให้มากขึ้น ควรจัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึก หาสื่อการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในความสำคัญของการศึกษา เพื่อให้รู้จักหน้าที่ และความรับผิดชอบ พ่อแม่ควรปรับตัวลดช่องว่างระหว่างวัยลง ให้น้อมเข้าใจลูกที่เป็นวัยรุ่นให้ได้มากที่สุดเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ดีต่อกัน

นอกจากนี้ ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การที่มีผู้ปกครองอบรมลูกอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลให้เกิดวินัยในตนเอง กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ครูกับผู้ปกครองได้พูดคุยปรึกษา สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และร่วมกันวางแผนเกี่ยวกับตัวนักเรียน สภาพแวดล้อมสถานศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ถึงคามมีวินัยในตนเองของนักเรียน เช่น ด้านอาคารสถานที่สะอาด ร่มรื่น บรรยากาศของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าจะอยู่ในโรงเรียนมีความสุข อยากมาโรงเรียน อยากเข้าเรียน เป็นพื้นฐานของการสร้างวินัยในตนเอง ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคามมีวินัยเป็นสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียน ที่สามารถเป็นแรงเสริมพฤติกรรมต่าง ๆ และส่งผลถึงคามมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น เช่น การแต่งกาย ต้องแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย การตรงต่อเวลา ตลอดจนความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ยึดถือเป็นแบบอย่างที่ดี โรงเรียนได้จัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การนิมนต์พระมาเทศน์ให้ความรู้กับนักเรียนทุกสัปดาห์ นำนักเรียนเข้ารับการฟังเทศน์ฟังธรรมที่วัด การเข้าค่ายอบรมคุณธรรม ตลอดจนสร้างบรรยากาศให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม เช่น การทำบุญตักบาตรอาหารแห้งในวันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นต้น

6. การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัยนำมาสู่การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

6.1 นักเรียนมีวินัยด้านพฤติกรรมในห้องเรียนและด้านพฤติกรรมทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 73.60 นักเรียนชาย ร้อยละ 26.40 อาจเป็นไปได้ที่นักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวิชิต เขียรชนะ (2548, อ้างใน ธิดารัตน์ ธนะคำดี, 2552, น.88-89) พบว่า นักเรียนหญิงมีพัฒนาการคามมีวินัยในตนเองมีลักษณะคงที่จากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สู่อันดับที่ 2 และอันดับที่ 3 ส่วนนักเรียนชายมีพัฒนาการคามมีวินัยในตนเองมีลักษณะคงที่ จากชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 สู่มัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยนักเรียนหญิงมีพัฒนาการความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนชายทั้งที่อยู่ในวัยเดียวกัน ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีการดูแลอย่างเข้มงวด ทำให้นักเรียนหญิงมีการประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยของสังคมมากกว่าเพศชาย

6.2 นักเรียนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน แสดงว่าความแตกต่างของสถานภาพทางครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเอง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นเขตปริมณฑล กึ่งเมือง กึ่งชนบท ครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ด้วยกันแบบครอบครัวขยาย มีความเอาใจใส่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันในชุมชนและในครอบครัวอาจมีมาก จึงไม่มีผลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนตามสถานภาพของครอบครัว และจากผลวิเคราะห์ครอบครัวหย่าร้างมีความรับผิดชอบมากกว่าการอยู่ด้วยกัน เพราะการที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์จะต้องรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้นตามสถานภาพที่ได้รับ ส่วนนักเรียนที่อาศัยอยู่ในกลุ่มอื่นๆ ในเรื่อง การเคารพสิทธิของผู้อื่น การควบคุมตนเอง ความอดทน การแต่งกาย การตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการที่นักเรียนต้องอยู่ตามลำพัง หรืออาศัยอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่บิดา-มารดานั้นจำเป็นต้องพยายามต่อสู้เพื่อการอยู่รอด และต้องอาศัยความมีระเบียบวินัยในด้านอื่นๆ ด้วยความมุ่งมั่นเป็นอย่างมาก เพราะต้องดูแลตัวเอง ในการอยู่ร่วมกับคนอื่นจึงต้องใช้ความอดทนสูงทั้งสภาพของจิตใจและสภาพแวดล้อมรอบกาย ซึ่งการปฏิบัติตนไปในแนวทางที่ดีนั้น ถ้าได้ฝึกและการปฏิบัติบ่อยครั้งจะทำให้เกิดความเคยชินจนกลายเป็นนิสัยที่ดี และเกิดความมีวินัยในตนเองในที่สุด

6.3 ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูและด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพบว่า

6.3.1 ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทั้งด้านพฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมทั่วไป กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจแบบมีเหตุผล จะทำให้มีวินัยในตนเองสูง สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ ว่า การที่มีผู้ปกครองอบรมลูกอย่างสม่ำเสมอจะส่งผลให้เกิดวินัยในตนเอง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า การปลูกฝังให้คนมีวินัยเริ่มจากเด็กก่อน สถาบันแห่งแรกที่มีผลต่อการปลูกฝังวินัยคือครอบครัว พ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดบุตรธิดามาแล้วก็ยังมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก คอยแนะนำให้เด็กกระทำในสิ่งที่ถูกต้องผู้ปกครองให้การดูแลเอาใจใส่ในเรื่องต่างๆ ของเด็กอย่างสม่ำเสมอปลาย ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรไม่ตามใจเด็กจนเกินไปและไม่เข้มงวดกวดขันจนเกินไป รู้จักยอมรับนับถือความสามารถและความคิดเห็นของเด็กทำให้เด็กเกิดความอบอุ่นและมีความมั่นใจในตนเอง สอดคล้องกับจิตนา ชาญเขียว (2545, น.30) ที่กล่าวว่า การฝึกวินัยที่ได้ผลนั้น

พ่อแม่มีเหตุผลและให้ความรักพยายามทำความเข้าใจความรู้สึกของเด็กหรือเรียกว่าการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงทำให้เด็กยอมรับมาตรฐานและค่านิยมของสังคมรวมทั้งนำมาประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบวินัยในตนเองที่สูงตามความต้องการของสังคมตั้งนั้นการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น

6.3.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา ได้แก่ 1) การปฏิบัติตนของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านพฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมทั่วไป มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่า สถาบันแห่งที่สองที่สร้างคนให้มีวินัยก็คือโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา เมื่อเด็กซึ่งมาจากหลายครอบครัวเข้ามาอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน มาจากพื้นฐานของครอบครัวที่แตกต่างกัน เด็กบางคนได้รับการอบรมมาดีแล้วจากครอบครัวก็ไม่ค่อยมีปัญหา แต่เด็กที่ไม่ได้รับการอบรมจากครอบครัวก็มักจะสร้างปัญหาให้กับโรงเรียน สิ่งที่จะควบคุมนักเรียนเหล่านี้ให้อยู่ในกรอบปฏิบัติในแนวทางเดียวกันก็คือวินัยของโรงเรียน ข้อห้าม ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของนักเรียนโดยครูในโรงเรียนจะเป็นผู้ดูแลให้เด็กเหล่านั้นปฏิบัติตามในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับ แนวคิดของกรมวิชาการ(2538, น.12) ที่กล่าวถึงสถาบันที่ช่วยฝึกความมีวินัยได้คือโรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่งในการหล่อหลอมความมีวินัยแห่งตนแก่ผู้เรียนซึ่งต้องให้ทั้งความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ การฝึกปฏิบัติทั้งในและนอกโรงเรียนและการแสดงพฤติกรรมเป็นตัวอย่างที่ดีให้เห็นเป็นรูปธรรม 2) พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองด้าน คือ ด้านพฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมทั่วไปกล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุตามเกณฑ์คือตั้งแต่ 13 - 15 ปี จัดว่าเป็นช่วงของการเปลี่ยนจากวัยเด็กเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านพร้อม ๆ กัน จึงเป็นวัยที่เกิดปัญหาได้มาก เนื่องจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม มีความต้องการเป็นอิสระอยากเป็นตัวของตัวเองคิดตัดสินใจด้วยตนเอง บางครั้งจึงมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ เริ่มทำตามกลุ่มเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว กิจกรรมหรือความสนใจด้านอื่น การปรับตัวได้ดีจะช่วยให้วัยรุ่นพัฒนาตนเอง มีบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตต่อไป 3) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ด้านพฤติกรรมในห้องเรียน และด้านพฤติกรรมทั่วไป มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 กล่าวคือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การเยี่ยมบ้าน เป็นกิจกรรมหนึ่งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง และเป็นการสร้างความเข้าใจเพื่อรับทราบข้อมูล

ต่าง ๆ จากนักเรียน และผู้ปกครองในการที่จะร่วมกันพัฒนาพฤติกรรมวินัยของนักเรียน พร้อมทั้งได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดในด้าน ต่าง ๆ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้การดำเนินการ คือเรื่อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ(5) ทั้งนี้ การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง แลบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจแบบมีเหตุผล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปฏิบัติตนของครู ทั้ง 2 ปัจจัย สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ได้ร้อยละ 33.0 และตัวแปรที่มีค่าอำนาจการพยากรณ์สูงสุด คือ พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน รองลงมาคือ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การ ปฏิบัติตนของครู และ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผล ตามลำดับ

6.4.1 พฤติกรรมกลุ่มเพื่อน สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ได้ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเป็นบวก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า พฤติกรรมกลุ่มเพื่อนมีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน เนื่องจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม มีความต้องการเป็นอิสระอยากเป็นตัวของตัวเองคิดตัดสินใจด้วยตนเอง บางครั้งจึงมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ เริ่มทำตามกลุ่มเพื่อน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตัว กิจกรรมหรือความสนใจด้านอื่น อิทธิพลของเพื่อนนั้นมีมาก โดยเฉพาะช่วงวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นมักต้องการการยอมรับจากเพื่อน อิทธิพลจากเพื่อนมีทั้งด้านดี และด้านเสีย การปรับตัวได้ดีจะช่วยให้อายุรุ่นพัฒนาตนเอง มีบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตต่อไป สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2538, น.12) ที่กล่าวถึงสถาบันที่ช่วยฝึกความมีวินัยได้คือกลุ่มเพื่อนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดคุณค่าต่าง ๆ ซึ่งจะคล้อยตามกัน ดังนั้นการชี้แนะ การคบเพื่อนก็เป็นแนวทางที่จะช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

6.4.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ได้ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเป็นบวก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กล่าวคือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด

กับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น.4) ที่กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหนึ่งซึ่งเป็นนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ใช้เป็นมาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนมีมาตรฐานโดยการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือการจัดกิจกรรมความปลอดภัยแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียนเช่นปัญหาสารเสพติดปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ปัญหาทางเพศโดยการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

6.4.3 การปฏิบัติตนของครู สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ได้ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเป็นบวก สอดคล้องกับการวิจัยที่ว่า การปฏิบัติตนของครูมีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กล่าวคือสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นนั้นจะมีครูเป็นแม่แบบในการปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้กับเด็กนักเรียนทั้งนี้เนื่องจากในวันหนึ่ง ๆ เด็กจะมีเวลาอยู่ในโรงเรียนมากกว่าที่เด็กอยู่บ้านเด็กบางคนพ่อแม่ทำงานนอกบ้านไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูลูกโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในกระบวนการอบรมสั่งสอนต่างๆ โดยเฉพาะการฝึกวินัยให้กับเด็กเด็กจะเจริญเติบโตเป็นผู้มีระเบียบวินัยมีคุณธรรมและปรับตัวได้ดีเพียงใดถือว่าเป็นความรับผิดชอบของครูตั้งนั้นในการจัดการดูแลชั้นเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาครูผู้สอนและครูประจำชั้นจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางด้านวิชาการการควบคุมดูแลระเบียบวินัยในชั้นเรียนการปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้นักเรียนรวมถึงการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ด้วย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2541, น.5)

6.4.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผล สามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ได้ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ .144 เป็นบวก สอดคล้องกับการวิจัยที่ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผลมีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม จะทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเองสูง อาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม รู้สึกว่าตนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่เป็นอย่างมากจนทำให้นักเรียนมีความพยายามในการที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆตามที่พ่อแม่ต้องการให้ประสบความสำเร็จซึ่งการที่จะปฏิบัติได้สำเร็จนั้นจะเป็นการบังคับให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยเมื่อปฏิบัติบ่อยๆก็จะเกิดเป็นวินัยในตนเองโดยที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องคอยบอกอีกต่อไปและจะเห็นว่าพ่อแม่ที่เลี้ยงดูอย่างเข้มงวดกวดขันจะดูแลเอาใจใส่ในทุกเรื่องของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายการเรียนหรือแม้แต่การคบเพื่อน สอดคล้องกับ สรียา เหลลาธรรม (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอหนองเรือจังหวัดขอนแก่นพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมี

นัยสำคัญที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสามารถพยากรณ์ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริม และรณรงค์หาแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อนำกระบวนการกลุ่มมาพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาการศึกษา

2) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2547 อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) ครู ต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ คือ นอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนแล้วยังต้องทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถคุณลักษณะที่มีคุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษา ครูต้องมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้แก่ นักเรียนรวมถึงการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ด้วย

2) ผู้ปกครองควรให้ความสนใจเอาใจใส่ต่อบุตรหลานของตนให้มากขึ้นไม่ควรเข้มงวดเกินไป เข้าใจและให้เวลา ควรส่งเสริมการแสดงออกที่ถูกต้อง อธิบายถึงปัญหาหรือพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องไม่ควรตามใจและปล่อยให้ลูกมีอิสระมากเกินไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในเขตจังหวัดอื่นเพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่จะนำมาพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนานักเรียนให้มีวินัยในตนเองเพื่อเป็นแนวทางในการรณรงค์ให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมวิชาการ. (2538). *โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความ
เป็นประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2541). *แบบแผนพฤติกรรมครูตามจรรยาบรรณครู พ. ศ. 2539.
(พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2544). *เกณฑ์การ
ประเมินคุณภาพสถานศึกษา สำหรับการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
กรุงเทพฯ :

วิทยานิพนธ์

- จินตนา ชาญเชื้อว.(2545). *การศึกษาสภาพการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขการศึกษา 7. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. สถาบัน
ราชภัฏกำแพงเพชร.
- มนตรี วรรณศร. (2551). *ความมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนในโรงเรียนกฤษฎาภวิวิทย์ อำเภอ
ขุนตาล จังหวัดเชียงราย. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงราย.
- ธิดารัตน์ ธนะคำดี. (2552). *การพัฒนาแบบวัดความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1.
(ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สรียา เหลาธรรม. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
3อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาษาต่างประเทศ

- Martinson, T. (1991). *High school principals and students : Negotiating deviant behavior
through politeness : in paper presented at the annual meeting of the speech
communication association*. 7th ed Atlanta : Harper Brothers.
- Yaniw,L.B.(2005). *Classroom Discipline : Excellent Teachers Share Their Thoughts,
Beliefs and Classroom Practices*. Ed.D. Dissertation. University of Alberta.